Népfront-munkabizottságok újjáalakuló ülései

Összeállították a munkaterveket

A Hazafias Népfront országos elnökségének gazdaságpolitikai munkabizottsága hétfőn tartotta újjáalakuló ülését a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Belgrád rakparti székházában.

A munkabizottság elnöke, *Márton János* az idei munkatervjavaslat előterjesztése előtt elmondotta, hogy az ajánlott témákat a legutóbbi népfrontkongresszuson megfogalmazott alapvető követelmények szerint állították össze.

A három albizottság közül a terv- és költségvetési albizottság az országos és helyi infrastruktúra tervezésének korszerűsítésével és a hátrányos helyzetű rétegek szociálpolitikai ellátásával foglalkozik, míg a termelési albizottság programjában a vállalati társadalompolitikai funkciók témaköre, valamint a szénbányászatnak az energiagazdálkodásunkban elfoglalt helye szerepel. A kereskedelmi és szolgáltatási albizottság ebben az esztendőben kisegítő és kisüzemi gazdaságok és szolgáltatások rendszerének fejlesztésére tesz javaslatokat, s az őszi társadalmi vitasorozat tapasztalatai alapján megtárgyalja a fogyasztói érdekvédelem kérdéseit.

Ugyancsak *hétfőn alakult újjá a nő- és rétegpolitikai, valamint a sajtó- és propagandabizottság.* (MTI)

Felmentés, kinevezés

A közlekedés- és postaügyi miniszter *Szabó Bélát*, a KPM vasúti főosztály főosztályvezető-helyettesét, a MÁV vezérigazgató-helyettesét — nyugdíjba vonulása alkalmából — érdemei elismerése mellett beosztásából felmentette. Egyidejűleg *Mészáros Andrást*, a KPM vasúti főosztály főosztályvezető-helyettesévé, a MÁV vezérigazgató-helyettesévé kinevezte. A felmentési és kinevezési okmányokat hétfőn *Urbán Lajos* közlekedés- és postaügyi minisztériumi államtitkár adta át a MÁV vezérigazgatóságon.

*

Az Elnöki Tanács Szabó Bélának, több évtizedes eredményes munkássága elismeréseként, nyugdíjba vonulása alkalmából a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Pullai Árpád* közlekedés- és postaügyi miniszter adta át. (MTI)

Az orvos embersége

Nem tud elrejtőzni a közvélemény elől egyetlen orvos sem. Egy-egy szakterület kiválóságait szárnyára kapja a népszerűség, a gyógyult betegek legendákat mesélnek „jó kezű" sebészekről, „finom modorú" belgyógyászokról, fáradságot nem ismerő körzeti orvosokról. Beszélünk róluk, legtöbbször dicsérő, hálás szavakkal, hisz életünk nagy fordulóinak tanúi ők. S talán éppen ezért szigorúbban is ítéljük meg őket, nagyítón át vizsgáljuk minden lépésüket.

A szívinfarktusról szóló filmről folyik a társalgás, amikor valaki megjegyzi: „No, hallod, sokra megyek én a gyorsasággal, ha a perceken belül odaérkező mentőorvos gyomorfekélyre gyanakszik..." „Ja, kérlek, az orvos is ember!" — mondja a másik, mintegy beletörődve a megváltoztathatatlanba.

Idős asszony keres meg a szerkesztőségben. Egészségügyisként dolgozott nyugdíjazásáig, s nem érti, hogy fordult azóta akkorát a világ. Hogy miért jutott erre a véleményre? Férje véletlenül alaposan elvágta az ujját a minap, s nem lévén otthon megfelelő kötszer, meg a seb is túlságosan mély volt, elkísérte a körzeti rendelőbe. A hevenyészett kötésen már átütött a vér, idegesen kopogtak hát az ajtón. Kiderült, az ő körzeti orvosuk még nem rendel. Kérték hát a szakképzett ápolónőt, kösse be a sérült ujjat. Nem tette. Némi huzavona, várakozás után csak elérték, hogy a másik körzeti orvos ellássa férjét. „Ha ezt teszik velem, volt egészségügyissel is, hogy bánnak a többi emberrel?" — kérdezi az asszony.

Dr. B. S. arra kért, ha írok róla, csak neve kezdőbetűi jelenjenek meg. Nem akarja ő azt se, hogy bírósági ügy legyen belőle, feleségét már úgyse lehet föltámasztani... Csak azért mondja el, ami a lelkét nyomja, mert szeretné, ha kevesebb vád érhetné az egészségügyet. Felesége egyik nap rosszul lett, fejét, fülét fájlalta. A körzeti orvos megvizsgálta, hívta a mentőket, s fél órán belül az ügyeletes fekvőbeteg-intézmény belgyógyászati osztályán voltak. A betegnek azonnal infúziót adtak. A folyosón toporgó férj nem értette a dolgot, s hiába várt ott négy óra hosszáig, senkivel sem tudott beszélni. Másnap a főorvos szakított időt arra, hogy elmondja az asszonynak középfül- és agyvelőgyulladása van, máris intézkedtek, hogy a fül-orr-gége osztályra szállítsák. „Máris, mondta, pedig a roszullét után 30 órával került a megfelelő helyre. Nem tudok szabadulni a gondolattól, ha azonnal megfelelő kezekbe adják, ha azonnal megműtik, megmenthették volna. Mondja meg hát kitől várjon az ember precíz, pontos, lelkiismeretes munkát, ha nem az orvostól?"

Hallani kevésbé tragikus, bár éppúgy elszomorító történeteket egyes, emberi gyöngeségektől nem mentes orvosokról is. Olyanokról, akik nemcsak elfogadják, kérik is a hálapénzt, olyanokról, akik alkoholszagot hagynak maguk után a kórteremben, és jó „sztorikkal" gazdagítják a pletykára éhes közvéleményt. E hivatás becsületét csorbító kevesek nélkül nem lenne szegényebb az egészségügy.

A betegek, hozzátartozóik, noha nem szakemberek, igenis véleményt mondanak az orvosról. Szakmai ténykedéséről is. Szubjektív véleményt, hamisat is. Elmarasztaló álláspontjukat igazoltnak látják, ha a beteg nem gyógyult meg, még akkor is, ha az orvos semmiféle műhibát nem követett el. Ugyanakkor esetleg tudomást sem szereznek a tévedésekről, mert hisz ezek ellenére, a beteg meggyógyult.

Neves orvosprofesszor mondta, amikor az újságírók a műhibákról és megtorlásukról fagatták: a melléfogások nagy része ki sem derül, mert hogy egyes betegségek, szerencsére, maguktól is megszűnnek. Számunkra, betegek és leendő betegek számára ez cseppet sem vigasztaló, hisz mi bízni akarunk az orvosban, kapaszkodni akarunk valakibe, akinek tudása, lelkiismerete, emberi értékei méltók arra, hogy rábízzuk az életünket. Nekünk, esendő, s betegen oly kiszolgáltatott halandóknak igenis szükségünk van a tévedhetetlenség nimbuszával, kivételes tulajdonságokkal fölruházott, kiváló modorú és megnyerő orvosokra.

Tudjuk, mi, a laikus közvélemény többnyire a végeredmény — egészség, betegség, halál — szempontjából ítéljük meg az orvos szakmai munkáját. Tudjuk, szubjektív, tehát nem hiteles ez a vélemény, mégse szabad legyinteni rá. A cél, a gyógyulás két ember, az orvos és a beteg közös akaratán, együttműködésén múlik. S minthogy a beteg „fél" az elesettebb, az orvosnak kell megnyernie a másikat a siker érdekében. Az egészségügy mindennapjai olyan érzelmek-indulatok hullámveréseiben zajlanak le, hogy talán egyedül az orvostudományt művelők teljesítményét nem lehet pusztán szakmai ismeretekkel mérni. Az orvos ténykedésének sikere — le merem írni — nem kizárólag tudásában, hanem egyéniségében is rejlik. Mert végül is emberi mivoltáról képes a beteg számára elfogadható vagy elriasztó képet alkotni, ez dönti el, nyugodtan rá merje-e bízni — nem a javítandó autóját, tisztítandó zakóját, jóllehet ezeket a mesterembereket is megválogatja —, hanem az életét.

Megkockáztatom azt is, hogy kétségbe vonjam egyetemi fölvételi rendszerünk tökéletességét. Nem vagyok biztos benne, hogy jobban szolgálja az emberiség javát — legalábbis a betegágyak mellett —, az az orvos, aki bár goromba, nagyképű, modortalan, és lerí róla, hogy nem szereti az embereket, de tökéletesen megoldotta annak idején a fölvételi legnehezebb fizikapéldáját. A halálos betegek között most fontoskodva, ajtócsapkodásokkal közlekedő, körszakállas orvosnak is szerencséje lehetett azon a vizsgán. Pedig meggyőződésem, nem való erre a pályára, aki fájdalmat fájdalommal tetéz modortalanságával, azzal, hogy képtelen az alkalomhoz simítani stílusát. Aki a haldokló anya megrettent, kétségbeesett fölnőtt gyerekétől csípőre tett kézzel kérdezi meg: „Van valami probléma?"

Igaz, az orvos is ember. Igaz, más kérdés, hogy a beteg olykor földöntúli lényt szeretne látni benne, és igaz, hogy ez képtelen vágyálom. De rajtunk múlik, hogy csak annak a kezébe adjunk injekcióstűt, szikét, aki valóban ember, aki a legigazabbak, a legtiszteségesebbek, a legtökéletesebbek közül való. Aki mentes olyan emberi gyarlóságoktól, amelyeket megengedhet magának egy lakatos, egy gépészmérnök, egy kertész, egy költő, egy kereskedő, mert vassal, csavarokkal, növényekkel, szavakkal és vég vásznakkal dolgozik, de amelyeket nem engedhet meg magának az, akire egyetlen, megismételhetetlen életünket bíztuk.

Chikán Ágnes

Szimpozion a szívhalálról

Az orvostudomány fejlődésével, új gyógyszerek feltalálásával, a higiénés kultúra elterjedésével a világ nagy részén napjainkra visszaszorították a fertőző betegségeket, legyőzték a régebben tömegesen pusztító járványokat. Viszont *új népbetegségek frontáttörése figyelhető meg,* amelyeket gyakran nevezünk civilizációs betegségeknek. A rák mellett ilyen a neurózis és a rohamosan emelkedő szív- és érendszeri megbetegedések. A fejlett ipari országokban ezek teszik ki az összhalálozás több mint 55 százalékát. A szív- és érrendszeri megbetegedések között *előkelő helyet foglal el a koszorúérelmeszesedésből következő szívinfarktus,* melynek gyakori velejárója a halál. Az orvostudomány számára az újabb és újabb kutatási témákat maga az élet veti fel. Napjaink legégetőbb problémája az infarktussal kapcsolatos hirtelen halál, melynek vizsgálata immár sok éves KGST-program.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem gyógyszertani intézete *dr. Szekeres László* egyetemi tanár vezetésével, évek óta vizsgálja *az infarktussal kapcsolatos arhitmiákat és ezeknek gyógyszeres befolyásolását.* A téma nemzetközi jelentőségű, eredményei túljutottak az országhatáron. Nem véletlen, hogy a KGST-országok az elmúlt ötéves kutatási program eredményeinek összegzésére és az újabb témafeladatok kijelölésére Szegedet jelölték.

A hirtelen szívhalál pathomechanizmusa és gyógyszeres megelőzése címmel tegnap, hétfőn *háromnapos KGST-szimpozion* kezdődött Szegeden, a SZOTE oktatási épületében. A tudományos konferencián a hazai szakemberek mellett kubai, lengyel, NDK-beli és szovjet kutatók számolnak be az elmúlt öt év tudományos eredményeiről, az újabban felvetődő problémákról. A közös témák részeredményei kerülnek a közös asztalra. A szimpozion végén meghatározzák újabb ötéves tervciklus feladatait.

A szívgyógyászattal foglalkozó KGST-szimpozion tegnapi megnyitóján *dr. Petri Gábor* egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora köszöntötte a kutatókat. Részt vett a nyitóülésen *dr. Székely Sándor,* a szegedi városi pártbizottság titkára.

A tudományos program mellett a résztvevők ellátogatnak a SZOTE különböző intézeteibe és klinikáira, megismerkednek a szimpozionnak otthont adó várossal. Ma, kedden este a dómban orgonahangversenyen vesznek részt, melyen közreműködik *Botkáné Égető Mária* orgonaművész, valamint a szegedi Rézfúvós Kvintett, *Szelezsán István* vezetésével.

Születésnapi köszöntés

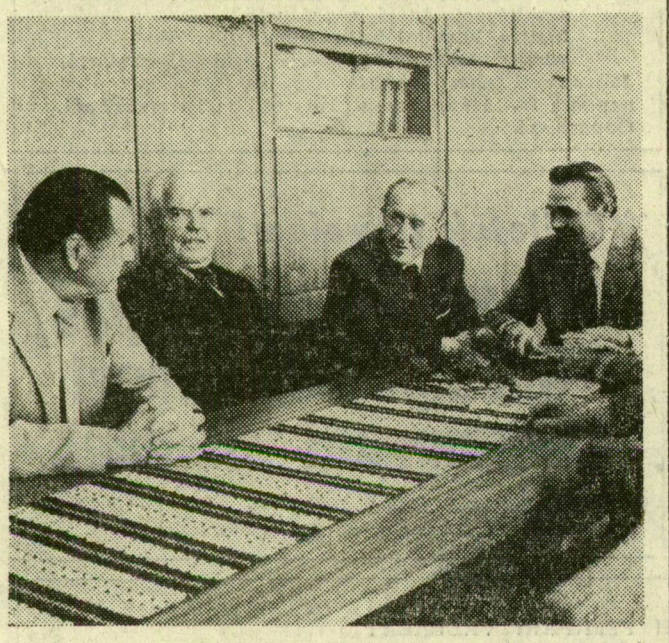

Képünkön (balról jobbra): Török József, Engi István, Sajó Gyula és Gyárfás Mihály

Tegnap, hétfőn Szegeden, a városi pártbizottság székházában bensőséges ünnepségen köszöntötték a munkásmozgalom régi harcosait, *Engi Istvánt* és *Sajó Gyulát* születésnapjuk alkalmából. A megemlékezésen, amelyen részt vett *Török József,* a városi pártbizottság első titkára, *Gyárfás Mihály,* a Csongrád megyei pártbizottság titkára köszöntötte az ünnepelteket. Majd átnyújtotta a pártbizottság köszöntő levelét, emlékplakettet és vörös szegfűcsokrot Engi Istvánnak 80., Sajó Gyulának 70. születésnapja alkalmából.

Engi István, aki a Szocialista Hazáért Érdemrend, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem és más kitüntetések tulajdonosa, 1936 óta tagja a pártnak. Nyugdíjba vonulásáig a rendőrség kötelékében teljesített szolgálatot. Eredményes munkássága újabb elismeréseként átvette tegnap a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata kitüntetést *Jáhni Lászlótól,* a Csongrád megyei rendőr-főkapitányság pártbizottságának titkárától Engi István kitüntetése alkalmából *dr. Kántor Géza,* a városi rendőr-főkapitányság helyettes vezetője is köszöntötte.

Sajó Gyula, aki 1934 óta tagja a pártnak, a Szocialista Hazáért Érdemrend, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem, a Munka Érdemrend arany fokozata, a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem és más kitüntetés birtokosa. A Dél-alföldi Pincegazdaságot igazgatta, nyugdíjba vonulásáig. Jelenleg, nyugdíjasként is aktív közéleti tevékenységet végez: tagja a népfront Csongrád megyei bizottságának és munkatársa a megyei pártbizottságnak.

Űrkutatási tudományos ülésszak

Hétfőn megkezdődött a Technika Házában a IV. asztronautikai tudományos ülésszak. A háromnapos eseményt az MTA Interkozmosz Tanácsa és az Akadémia műszaki tudományok osztálya rendezi az MTESZ központi asztronautikai szakosztályával karöltve, *azzal a céllal, hogy felmérjék az űrkutatás, s az űrhajózás legújabb eredményeit.*

Az első napi ülésen *Márta Ferenc*nek, az MTA Interkozmosz Tanácsa alelnökének és *Lubos Perek*nek, a Nemzetközi Asztronautikai Szövetség elnökének megnyitója után előadások hangzottak el egyebek között a világegyetem távoli részeinek megfigyeléséről, azok jelentőségéről. Szóba került a világegyetem csodájának, a fekete lyukaknak a megfigyelése. A fekete lyuk egy olyan nem létező égitest, amelynek mindössze pár kilométer az átmérője, a tömege viszont a Napéhoz mérhető. Nem túlzás tehát az állítás, hogy fantasztikus sűrűségű jelenségről van szó. A szó legszorosabb értelmében voltaképpen nem is jelenség, hiszen nagy sűrűsége révén nem bocsát ki magából semmiféle anyagi részecskét, így fényt, egyéb sugarakat sem, felülete sincs, azaz semmihez sem mérhető.

Egy ilyen fekete lyukban egész más a tér és az idő viszonya is, mint amit az emberi értelem felfogni képes. Éppen ezért nemcsak a fizikai jellemzők megismerése okán, hanem az egész világképünk miatt elsőrendű feladat felkutatni, hogy mi lehet a fekete lyukak belsejében. Ugyanígy túlnő az asztronautika keretein a fekete lyukak kisebb sűrűségű, nagyobb átmérőjű testvéreinek, a neutroncsillagoknak és a fehér törpéknek nevezett csillagoknak a jelentősége.

A tanácskozáson — melyen részt vett *Farkas Bertalan* űrhajós alezredes is — a továbbiakban átadták a két világhírű magyar kutatóról, a *Fonó Albert*ről és a *Nagy Ernő*ről elnevezett emlékérmeket. *Tóth János*tól, az MTESZ főtitkárától a Fonó Albert-emlékérmet *Bay Zoltán* egyesült államokbeli tudós, az MTA tiszteleti tagja, a Nagy Ernő emlékérmet pedig Lubos Perek csehszlovák csillagász vehette át, mindketten az asztronautikában kifejtett nagy jelentőségű kutatómunkájukért.

A tanácskozás ma, kedden folytatja munkáját. (MTI)

Gyógynövénytermesztési konferencia

Országos gyógynövény-konferencia kezdődött hétfőn Salgótarjánban kétszáz kutatási, termesztési és értékesítési szakember részvételével. A négynapos konferencia középpontjában ezúttal a gyógynövények minősége áll. Az ország — a Medimpex révén — évente hat és fél millió dollár értékben exportál gyógynövényeket, drogokat és illóolajokat. A piaci verseny a termesztők, feldolgozók és forgalmazók elé újabb és újabb követelményeket támaszt. A salgótarjáni konferencia feladata, hogy helyzetképet adjon a hazai gyógynövénytermesztés és -feldolgozás jelenlegi állapotáról és felrajzolja azokat a tennivalókat, amelyek a korszerű növényápolás, termesztés, feldolgozás, csomagolás és szállítás előtt állnak. A konferencia munkájában részt vesznek NSZK-beli, csehszlovák és jugoszláv kutatók is. A tudományos programmal egy időben a TIT salgótarjáni székházában gyógynövénybemutató kiállítás nyílt.

(MTI)